Täysistunto

Tiistai 21.11.2017 klo 14.00—18.00

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2018 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 107/2017 vp
Lakialoite LA 17-20, 30, 34, 36/2015 vp, 30, 33, 50, 65, 72-73, 80, 85/2016 vp, 15, 30, 38-39, 43-44/2017 vp
Toimenpidealoite TPA 38, 42/2016 vp, 23/2017 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 12/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 12/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

16.45 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys tuloveroasteikoksi sekä siihen liittyviksi tuloverolain muutoksiksi osoittaa hallituksen talouspolitiikan epäonnistumisen jälleen kerran, kahdella eri tavalla. Hallituksen ymmärrys siitä, mitä verotuksella ajetaan takaa, on varsin rajallinen. Siitähän talouspolitiikan arviointineuvosto on hallitusta moittinut. Vastuullinen verotus huolehtii julkisen talouden rahoituksesta ja tasapainosta, ja hallitus on jättänyt sen hunningolle.

Hallituksen sopeutus on epäonnistunut kahdella eri tavalla. Kun katsotaan tuloerojen kehitystä, edellisen hallituksen toimet — joissa sopeutukseen, huomattavasti mittavampaan sopeutukseen, liittyi sekä veronkorotuksia että leikkauksia — johtivat sellaiseen tuloerojen tasaamiseen, että se on suoranainen peilikuva siitä tuloerokehityksestä, johon nykyinen hallitus on Suomea johtanut. Menopuolella hallituksen sopeutus on ollut hyvin eriarvoistavaa ja leikannut köyhiltä ja kipeiltä, opiskelijoilta ja eläkeläisiltä. Kun menoja ei ole voinut lisätä, se on muka vaivihkaa vähentänyt tuloja satojen miljoonien veronalennuksilla hyväosaisille, omille kavereilleen.

SDP:n vaihtoehto lähtee siitä, että veronalennukset keskittyvät nimenomaan pieni- ja keskituloisille palkansaajille ja eläkeläisille. Näin muodoin esitämme tuloveroasteikkoihin muutoksia, jotka kohdistuvat juuri näihin kohderyhmiin. Samaan aikaan olemme esittämässä muitakin tuloveroasteikon muutoksia.

Vastaavasti tuloverolain puolella esittämämme muutokset, jotka on esitelty vaihtoehdossa 1, liittyvät useisiin pykäliin, ja esitänkin, että toteutetaan vaihtoehdon 1 mukaiset pykälämuutokset molempiin lakikokonaisuuksiin.

16.48 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Tähän alkuun haluan heti kannattaa edustaja Harakan tekemiä pykälämuutoksia.

Hän tuossa kertoi juuri olennaisen eron tämän nykyhallituksen ja edellisen hallituksen välillä. Nimittäin, kun puhumme näistä eriarvoistumiskehityksistä ja tuloeroista, niin edellisen hallituksen aikana taloutta tasapainotettiin kyllä, mutta silloin tuloerot pienenivät, mutta taas tämän hallituksen aikana sopeutumistoimien myötä tuloerot kasvavat. Olen hyvin surullinen siitä, että esimerkiksi pääministeri itsekin myönsi, että eriarvoistumiskehitys lisääntyy tämän talousarvioesityksen myötä.

Siksi, puhemies, kun talousarvio koostuu paitsi tuloista myös menoista ja tässä tapauksessa puhumme niistä tuloista eli verotuksesta, näiden välillä vain on saatava harmoninen kokonaisuus, joka luo osaltaan kestävää kasvua ja joka osaltaan on myös oikeudenmukainen, ei eriarvoista vaan päinvastoin paikkaa näitä tulonjaollisia ongelmia yhteiskunnassa. SDP on tätä ajatellen tehnyt omat veroratkaisunsa, ja tässä kokonaisuudessa, mitä nyt käsittelemme, on nimenomaan tämän tuloverolain mukaiset muutoksemme esitelty. Sen lisäksihän meillä on myös muita verotukseen liittyviä muutoksia.

Mutta, puhemies, niiden edustajien, ketkä aina epäilevät SDP:n linjaa ja usein esittävät siitä sellaisiakin näkemyksiä, mitkä eivät pidä paikkaansa, nyt on mahdollisuus paitsi tutustua siihen vaihtoehtobudjettiimme myös tähän mietintöön, jossa käymme sitten läpi näitä omia esityksiämme kaiken kaikkiaan. Ehkä se tärkeä asia — toistan ehkä ties kuinka monennen kerran — on huomata se, että pienituloisia palkansaajia, eläkkeensaajia sekä myös etuuksien saajia eli erilaisia ihmisiä, jotka ovat työttömyysturvan varassa tai muuta, kohtelisimme verotuksellisestikin paremmin kuin hallitus kohtelee, eli keventäisimme näiden ihmisten verotusta enemmän ja sen sijaan taas oikeudenmukaisuuden ja reiluuden nimissä ottaisimme sitten hieman enemmän kaikkein suurituloisimmilta, kaikkein varakkaimmilta, ja tämä on oman yhtälömme perusta.

Tässä omassa vastalauseessamme puimme juuri sitäkin tosiasiaa, että tässä vaiheessa tapahtuu niin, että talous kasvaa mutta samaan aikaan eriarvoisuus kasvaa ja sitten vielä julkisen talouden tasapaino heikkenee hallituksen varsin anteliaiden veropäätösten myötä siten, että hallituksella tuntuu olevan varaa kaikkein hyväosaisimpien veronkevennyksiin sekä sitten näihin kuuluisiin veronkevennyksiin koskien apteekkarivähennystä, suurten metsäomistusten omistajien verovähennyksiä sekä miljoonaperintöjen veronkevennyksiä. Näihin tuntuu olevan hallituksella varaa samaan aikaan, kun kaikkein pienituloisimmilta leikataan ja tehdään senkaltaisia ratkaisuja, että esimerkiksi tietopalvelun laskelmien mukaan tällekin vuodelle eläkkeensaajien ostovoima jäi miinusmerkkiseksi, mikä minusta on, puhemies, todella huolestuttavaa.

Uskoisin, että vanhaan tapaan täällä tämä debatti verotuksesta jatkuu tämän jälkeenkin ja varmasti kerkeämme palaamaan moneen näistä kohdista, mutta haluaisin tässä yhteydessä nyt kuitenkin vielä alleviivata paitsi pieni- ja keskituloisten palkansaajien ja eläkkeensaajien verotuksen eroja myös sitten sitä, että esimerkiksi SDP omassa vaihtoehdossaan ei lähtisi kiristämään lapsiperheiden verotusta toisin kuin hallitus tekee. Siinä on myös tärkeä ero omaan vaihtoehtoomme.

Lisäksi haluaisin kiinnittää huomiota siihen, että täällä on myös hyviä ideoita paljonkin, mutta tässä yhteydessä esimerkiksi yksi asia, mitä pohdimme tässä vastalauseessamme, puhemies, on se, että näinä aikoina, kun olisi viisasta tukea esimerkiksi kotitalouksien mahdollisuuksia tehdä peruskorjauksia ja remontteja omiin koteihinsa, voisi olla viisasta ja olisi viisasta mielestäni se, että esimerkiksi kotitalousvähennys laajennettaisiin ulottu-

maan myös kerrostaloasukkaisiin. Tätä myös esitämme hallitukselle, että tähän ryhdyttäisiin.

Minusta olisi hyvä ja tärkeää, että hallitus voisi myös näitä meidän kehittämisehdotuksiamme pohtia.

16.52 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Täytän hiukan tuota edustaja Viitasen toivetta keskustelusta täällä.

Minusta tämä Sipilän hallitus on määrätietoisesti pyrkinyt valtionvelan kasvun taittamiseen ja onnistunutkin siinä aika pitkälti ja pyrkinyt myöskin budjetin, julkisen talouden, tasapainoon, ja tuota väitettyä tuloerojen muutosta ei ole pystytty osoittamaan, se mahtuu virhemarginaaliin.

Hallitus on toteuttanut merkittäviä ansiotuloveronkevennyksiä vuosina 2016 ja 2017 ja jatkaa nyt samalla linjalla ja ottaa huomioon muun muassa palkansaajamaksujen, eläke- ja työttömyysvakuutusmaksujen, tietyt siirtymät työnantajalta palkansaajan maksettavaksi, nekin kompensoidaan. Kaiken kaikkiaan ansiotulon veroperusteisiin tulee merkittävä lievennys. Siinä on 1,5 prosentin inflaatiotarkistus ja sitten on aito veronkevennys.

Ja täytyy sanoa sosiaalidemokraateille, että tämä hallitushan on pudottanut myöskin niin sanotun solidaarisuusveron rajaa, sitä vuositulon euromäärää, mistä se alkaa, alemmas kuin mitä sosiaalidemokraatit omassa hallituskoalitiossaan päättivät. Tämä hallitus pudotti sen 90 000:sta 74 000:een, ja siellä se on edelleen, eli tiukemmalla linjalla solidaarisuusverossa tämä hallitus on kuin edeltäjänsä viime kaudella.

16.54 **Ville Vähämäki ps:** Kunnioitettu puhemies! Niin, todellakin tähän hyvään mietintöön sisältyy kuusi vastalausetta kaiken kaikkiaan, ja tämä jo pelkästään osoittaa sen, että kyllä hallituksen linjaan voisi joitakin muutoksia tehdä.

Esitänkin tässä vastalauseen 6 mukaiset muutosehdotukset, jotka koskevat lähinnä 2. lakiehdotusta. 1. lakiehdotus eli tämä asteikkolaki hyväksyttäisiin muuttamattomana, mutta sitten taas toisaalta 2. lakiin esitämme työtulovähennyksen muuttamista siten, että suosisimme kahta alinta tulodesiiliä siten, että siellä noin 14 000 ansaitsevat saisivat kympin kuussa kulutukseen lisää. Tämän hintalappu on 50 miljoonaa. Sitten tekisimme myöskin eläketulovähennykseen ja invalidivähennykseen vastaavat muutokset. Näitten hintalappu on yhteensä 30 miljoonaa. Lapsivähennyksen osalta esitämme jatkoa eli sitä kyseistä pykälää ja siihen voimaantulosäännöstä muutettavaksi. Sen hintalappu on 70 miljoonaa. Ja sitten kotitalousvähennyksessä kasvattaisimme tätä vähennyskelpoista osuutta 50:stä 60:een, ja muistaakseni sen kustannus taisi olla kymmenisen miljoonaa.

Sitten esitämme vielä lausumaa kehitysapumallimme mukaisesta kehitysapuvähennyksestä.

Tässä tämä vastalause 6 lyhykäisesti esiteltynä.

16.56 **Tarja Filatov sd:** Arvoisa puhemies! On helppo yhtyä niihin puheenvuoroihin, joita edustajat Harakka ja Viitanen tässä salissa käyttivät. Kyse on verotuksesta, joka aina herättää suuria intohimoja. Jos me katsomme verotusta yhtenä sellaisena välineenä, jolla tuloeroja voidaan kaventaa, niin silloin ne pienetkin ratkaisut vaikuttavat siihen, mihin suuntaan me kuljemme. Mielestäni sosiaalidemokraattien verolinjan solidaarisuus kiteytyy oikeastaan siihen desiiliajatteluun, että kaksi suurinta tulodesiiliä ovat niitä, jotka tässä meidän mallissamme häviävät, jos katsotaan verotuksen kokonaisuutta, suurin desiili eniten ja

toiseksi suurin desiili jonkun verran, mutta sen sijaan, kun mennään siitä alaspäin, mitä pienempään tulodesiiliin mennään, niin sitä suuremmaksi se hyöty muodostuu.

Mutta oikeastaan pyysin puheenvuoron kahdesta syystä. Toinen liittyy perusvähennyksen korotukseen. Sosiaalidemokraattien mallissa sitä esitetään korotettavaksi. Se on siinä mielessä tärkeä korotus, että vaikkapa työttömän ihmisen kohdalla se on niitä ainoita vähennyksiä, joita hän voi tehdä. Pitkään me olemme ajatelleet, että työtulosta pitää saada parempi hyöty kuin vastaavan suuruisesta vaikkapa työttömyysturvasta. Mutta tämä ero on pitkien ajanjaksojen aikana kasvanut niin suureksi, että itse asiassa meillä aika iso osa työttömistä joutuu hakemaan toimeentulotukea maksaakseen veronsa.

Siihen on kaksi syytä. Toinen on se, että kuntien verotus on noussut pitkällä aikavälillä ja perusvähennys ei ole seurannut sitä, mitä on tapahtunut valtion verotuksen ja kuntien verotuksen välisessä muutoksessa. Valtion verotuksessa toki on pienituloisempia hyödytetty sillä, että siellä on työtulovähennystä ja alimmissa luokissa on tapahtunut muutoksia. Toinen syy on se, että työttömyysturva ei ole kasvanut sen mukaan, mitä ihmisten kulutuskori on kasvanut, tutkittiin sitä sitten millä mittarilla tahansa. Mutta minimikulutuskoristahan on tehty paljon arvioita, jotka liittyvät siihen, mikä on se vähimmäismäärä, millä ihmiset tulevat toimeen. [Puhemies koputtaa] Sen takia tuo... [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Joo, edustaja, voitte kernaasti puhujapönttöön siirtyä.

Ei mennyt ihan 2 minuuttiin. — Sen takia tuo perusvähennys on yksi niistä oikeudenmukaisimmista verovähennyksistä, mitä meillä tässä yhteiskunnassa on.

Toinen asia liittyy sitten lapsiperheiden verotukseen. Tässä salissa on käyty moneen kertaan debattia siitä, että hallitus kompensoi lapsiperheiltä pois otetun verovähennyksen sillä, että varhaiskasvatusmaksut vähenevät ja esimerkiksi yksinhuoltajille tulee pieni lisä. Mutta kun katsotaan, miten perheet toimivat, niin meillä on paljon niitä lapsiperheitä, jotka eivät nyt maksa varhaiskasvatusmaksuja, koska ne ovat niin pienituloisia, ja heiltä lähtee myös tuo veronkevennys pois hallituksen esityksessä. Ne kai ovat niitä, jotka kipeimmin tarvitsisivat apua tässä yhteiskunnassa. Toinen ryhmä on se, että läheskään kaikissa lapsiperheissä ei ole pelkästään päiväkoti-ikäisiä lapsia vaan on myös kouluikäisiä lapsia. Siltä puoleltakin lähtee tuo veronkevennys pois ilman tuota kompensaatiota.

Vaikka tuo veronkevennys ei olekaan kaikkein paras malli tukea lapsiperheitä, niin siitä huolimatta se tukee lapsiperheitä ja niitä kaikkein pienituloisimpia. Sen vuoksi se on syytä säilyttää, kun toistakaan mallia ei ole esitetty.

16.59 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Tässä on käyty keskustelua verotuksesta ja siitä erosta, mitä verotuksessa on tehty tämän hallituksen ja viime hallituksen aikana. Aiemminkin olen omasta mielestäni tuonut esille edellisen hallituksen, jossa myös oma puolueeni oli mukana, mutta silloin valtiovarainministeri oli ensin edustaja Urpilainen ja sitten edustaja Rinne, ja silloin sosiaalidemokraattien vaatimuksesta talouden tasapainottamisessa vaadittiin itse asiassa 50—50-ajattelua. Eli kun säästettiin, niin tehtiin myös veronkorotuksia, ja se ei toiminut. Meidän taantuma vain pitkittyi ja pitkittyi, ja vasta tämän hallituksen aloittaessa, kun valtiovarainministeriys siirtyi kokoomukselle ja keskustan ja sinisten kanssa löysimme yhteisen hallituksen, missä työtä arvostettiin ja työn verotusta päätettiin olla kiristämättä — itse asiassa työn verotusta haluttiin keventää ja kokonaisve-

roasteesta huolehtia, että se ei nouse — niin tämä, niin kuin edustaja Kaikkonen viime kyselytunnilla sanoi, tämä nyt vain yksinkertaisesti toimii. [Timo Harakka: Edustaja Kivirantahan sanoi ihan toista!] Hän totesi hyvin, että nykyhallituksen talouspolitiikka, se nyt vain yksinkertaisesti toimii. Se näkyy siinä, että työttömyys on vähentynyt, talous kasvaa, kasvu on itse asiassa hyvin laajaa tällä hetkellä, ei enää pelkästään niin kuin alussa suomalaisen kulutuksen ja rakentamisen varassa, vaan nyt myös vienti on lähtenyt vetämään, ja tuossa aiemmin täydentävän esityksen puheenvuorossani toin esille muun muassa sitä, miten työttömyys on vähentynyt ja moni pitkäaikaistyötönkin on päässyt takaisin työn syrjään kiinni. Nyt meillä on käsittelyssä ansiotulojen verotus, ja olen sitä mieltä, että on hyvä, että jatketaan linjalla, jolla työn verotusta on kevennetty, ja ensi vuonnakaan kenenkään työn verotus ei kiristy.

Tuossa edellä edustaja Filatov toi esille lapsivähennyksen. Tietysti sopii miettiä sitäkin, minkä takia edustaja, silloinen ministeri Rinne teki tästä vain määräaikaisen kahdelle vuodelle, miksi hän ei tehnyt siitä pysyvää, ja ymmärtääkseni syy oli se, että hänkin jo silloin itse epäili, että se ei ole kovinkaan tehokas keino. Ja edustaja Filatov jätti mainitsematta sen — kun hän toi esille, että nämä varhaiskasvatusmaksujen alennukset eivät helpota kaikista pienituloisimpien arkea, jotka eivät tällä hetkellä maksa varhaiskasvatuksesta — että itse asiassa eivät he lapsivähennyksestäkään päässeet nauttimaan, kaikista pienituloisimmat, ja sen takia esimerkiksi tämä korotus lapsilisiin yksinhuoltajien osalta avittaa kaikkia niitä ihmisiä.

Arvoisa puhemies! Tämä lapsivähennys siis on nyt korvattu, ja sitä osittain korvataan alentamalla varhaiskasvatusmaksuja ensi vuoden alusta 70 miljoonalla. Alennukset kohdistuvat pieni- ja keskituloisille, ja toisen lapsen sisaralennus nostetaan 50 prosenttiin. Kokonaan maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin ensi vuoden alussa tulee 6 700 uutta suomalaista tavallista perhettä. Maksutulojen alenema kompensoidaan kunnille. Sitten vielä on syytä todeta, että kun tuohon maksuttomuuteen pääsee 6 700 perhettä, niin ihan tavallisen suomalaisen keskituloisen lapsiperheen varhaiskasvatusmaksut alenevat ensi vuonna yli 1 200 eurolla, eli aika merkittävästä panostuksesta ja kädenojennuksesta lapsiperheille on kyse silloin, ja itse uskon, että tämä tulee hyvällä tavalla avittamaan monta ihan tavallista suomalaista perhettä. Lisäksi käynnistetään 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu, joka on myös osa tätä kokonaisuutta, ja tavoitteena on se, että tulevaisuudessa varhaiskasvatus voisi Suomessakin olla maksutonta.

Arvoisa puhemies! Tähän verokokonaisuuteen liittyy — budjettiriihessä päätettiin siis nettomääräisesti 270 miljoonan euron kevennyksestä palkan verotukseen — osana vielä se, että Yle-veron maksukynnystä korotetaan ensi vuonna. Tämä tarkoittaa, että Yle-veron piiristä poistuu 400 000 suomalaista ja maksun määrän alaraja pudotetaan 70 eurosta 0 euroon ja veron enimmäismäärä nousee 163 euroon. Enimmäismäärän joutuvat maksamaan ne, joiden palkkatulon määrä ylittää noin 21 000 euroa, mutta yli 400 000 ihmistä pääsee eroon Yle-verosta kokonaan.

17.05 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt hallituksen olisi varmaan syytä jotenkin päättää keskuudessaan, kiristyykö työn verottaminen vai eikö se kiristy. Tässä edustaja Heinonen kovasti todisteli, että työn verottaminen ei ole kiristynyt, mutta juurihan edustaja Kiviranta pääsi kehumaan sitä, että solidaarisuusveron alarajaa oli laskettu niin, että kiristetty oli sittenkin. Kun olette keskenänne tämän neuvottelun käyneet, niin palataan asiaan.

Mutta tosiasia, edustaja Heinonen, on se, että suurimmalta osalta lapsiperheistä, jotka menettivät tämän lapsivähennyksen, jää saamatta sille korvaus. Tämä koskee nimenomaan pienipalkkaisten perheitä, koululaisten kovaa työtä tekevien vanhempien perheitä, koska heitä ei varhaiskasvatusalennus koske lainkaan. Tämän osan suomalaisia, merkittävän osan pienipalkkaisia koululaisten vanhempia — sitä ette voi kiistää — verotus kiristyy. On humpuukia sanoa, että kenenkään verotus ei kiristy. [Timo Heinonen: En sanonut niin!] Kyllä te kiristätte.

17.06 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen hehkuttaa talouden elpymistä, ja se on hyvä asia, työllisyys paranee, talous kasvaa. Mutta kun puhutaan ensi vuoden veroratkaisuista, joilla suurituloisiin kohdistuvalla veroelvytyksellä aiheutetaan julkistalouteen alijäämää ja lisätään valtion velkaantumista, niin mitä tekemistä ensi vuodelle kohdistetuilla mittavilla veronkevennyksillä on sen talouskehityksen kanssa, jota on saavutettu viime vuonna ja tänä vuonna? Näillä veroelvytysratkaisuilla tehdään julkisen talouden alijäämää, tehdään rahoitusvajetta ja lisätään velkaantumista. Tässä suhdannetilanteessa olisi tehtävä toisin. Nyt olisi oikea aika korjata verotusta sen pyhän periaatteen mukaan, että verotus veronmaksukyvyn mukaan. Lisää progressiota ja pienituloisten aseman helpottamista verotuksessa!

17.07 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heinonen, vaikka arvostankin, että olette ainoana kokoomuslaisena paikalla täällä — minusta se on hyvä — niin toivoisin, että ette olisi ihan niin julma Jyrki Kataista ja Alexander Stubbia kohtaan vähän moittiessanne viime hallituksen linjoja täällä yleisesti. Kyllä se oli ihan hyvä, että silloin oikeudenmukaiselta pohjalta tehtiin näitä veroratkaisujakin. Palaan nyt vielä tähän lapsivähennykseen: Silloin oli tietenkin kokoomuksen kanssa hieman tekemistä, että kokoomus suostui ylipäätään tähän lapsivähennykseen. Me sosiaalidemokraatit sitä kaiken kaikkiaan vaadimme kovasti. Mutta, edustaja Heinonen, kun teilläkin kuitenkin uskoisin olevan paljon lapsiperheitä äänestäjinä, tehän voisitte nyt sillä tavalla heltyä ja kertoa esimerkiksi ministeri Orpolle terveisiä sen suhteen, [Puhemies koputtaa] että voisi reiluuden nimissä nyt harkita hallitus vielä, että tähän lapsivähennykseen puututtaisiin eikä poistettaisi sitä, koska asia on juuri niin kuin edustaja Harakka sanoi, että ette te tätä puhu pois sillä, [Puhemies koputtaa] että sinänsä hyvin päivähoitomaksut alenevat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuorot edustajille Heinonen ja Kiviranta, ja sitten siirrytään puhujalistaan.

17.08 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Harakka, en sanonut, että kenenkään verotus ei kiristyisi. Totta kai verotus kiristyy, sillä välillisiä veroja muutetaan. [Timo Harakka: Työn verotus!] Siellä tulee tupakkaveron korotusta, mutta työn verotus ei kiristy. [Timo Harakan välihuuto] Tässä on esimerkiksi Veronmaksajien tekemä selvitys, puolueeton Veronmaksajien tekemä selvitys: 2 800 euroa kuukaudessa, ei muutosta. 3 300 euroa kuukaudessa, ei muutosta. 5 500 euroa kuukaudessa, ei muutosta. 8 800, ei muutosta. Eli siinä huolehditaan nimenomaan siitä, että työn verotus ei tässä tilanteessa kiristy. Sen takia hyvää oli myös se, että kiinteistöveron alarajaa ei tarvinnutkaan korottaa tällaisessa tilanteessa, kun talous on nyt saatu kasvuun, ja itse asiassa ne tuotot,

joita sillä alarajan korotuksella tavoiteltiin, ovat jo toteutuneet ilman tätä pakkokorotustakin. Tämä on järkevää talouspolitiikkaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Kiviranta.

17.09 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun edustaja Harakka täällä mainitsi nimeni, totean, että kovin ovat vaihtelevia nämä sosiaalidemokraattien puheet solidaarisuusverosta. Tosiasia on kuitenkin se, että tämä hallitus on pudottanut edellisiin hallituksiin, viime vaalikauden hallituksiin verrattuna vuositulorajaa, mistä solidaarisuusvero alkaa, 90 000:sta noin 74 000 euroon. Jos nyt muistan vuosi sitten tätä keskustelua täällä, niin muistaakseni muun muassa edustaja Heinäluoma ja varmaan muutkin sosiaalidemokraatit olivat sitä mieltä, että tämä 74 200 euroa on liian korkea raja ja että sen pitäisi alkaa vielä alempaa. Tässä oikeastaan faktat tästä asiasta. Luulisi, että sosiaalidemokraatit kiittelisivät tätä hallituksen solidaarisuusverolinjaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

17.10 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen hiukan oikaisi mutkia suoriksi aiemmassa puheenvuorossaan. Todettakoon nyt vielä, että myös perussuomalaiset ovat olleet laatimassa hallituksen linjaa, jonka mukaan tuloverotusta tullaan hallituskauden aikana keventämään siten, että työnteko tulee kannattavammaksi. Linja on periaatteessa hyvä, mutta toki nyt, kun olemme joutuneet oppositioon, haluamme kohdistaa tuloveron kevennykset oikeudenmukaisemmin kuin hallitus on esittänyt.

Edustaja Vähämäki piti hyvän puheenvuoron ja katsauksen perussuomalaisten vaihtoehdosta ja meidän tekemästämme vastalauseesta hallituksen tuloverotusta koskevalle politiikalle. Kannatankin edustaja Vähämäen esittämiä, vastalauseen 6 mukaisia muutosesityksiä. Me perussuomalaiset katsomme, että tuloverotuksen keventämistä tulee painottaa nykyistä selkeämmin pieni- ja keskituloisille. Kuten omassa vaihtoehtobudjetissamme olemme esittäneet, haluamme satsata 50 miljoonan euron lisätuloveronkevennykset juurikin, tai ainakin merkittäviltä osin, pienituloisimmille palkansaajille. Esimerkiksi noin 1 200 euroa kuukaudessa ansaitseva palkansaaja hyötyisi meidän esityksessämme euromääräisesti eniten, ja katsomme, että tämä parantaisi pienimpiä palkkatuloja saavien henkilöiden työllistymismahdollisuuksia ja samalla parantaisi heidän elinolosuhteitaan.

Kustannukset keräisimme kokonaan muista kohteista, kuten kehitysapua koskevista säästöistä, ja vastapainona esitämme muun muassa uuden kehitysapumallin luomista, joka perustuu lahjoituksiin ja niistä annettaviin verovähennyksiin. Tämän lisäksi esitämme myös eläketulo- ja invalidivähennyksen korottamista. Haluaisimme lisätä kotitalousvähennyskelpoisen työkorvauksen osuutta ja haluamme myös [Puhemies koputtaa] lapsivähennyksen jatkumista.

17.12 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Ei se edustaja Heinonen pystynyt rimpuilemaan irti siitä tosiasiasta, että vaikka hän luetteli hyvin yleisellä tasolla näitä eri tuloluokkien veromuutoksia, niin hän ei vastannut siihen, mitä tapahtuu tämän vuoden ja ensi vuoden välillä työssä käyvälle perheelle, jolla on pienet tulot ja jossa on koululaisia. On aivan

varmaa, että juuri tämän perhemuodon verot kiristyvät. Siitä ei päästä mihinkään. Siksi sanoin, että on humpuukia sanoa, että kenenkään työn verotus ei kiristy.

Kun puhutaan työn verotuksen huojentamisesta, niin jälleen tänä vuonna sosiaalidemokraattien vastalauseen ytimessä on pieni- ja keskipalkkaisen työn verotuksen alennus, jotta työllistyminen olisi houkuttelevampaa. Sosiaalidemokraattien esittämä työtulovähennysmalli keventäisi palkansaajien verotusta noin 100 eurolla vuodessa enemmän kuin hallituksen malli peräti 5 000 euron kuukausituloihin asti. Eläkeläisille tulisi vastaava vähennys 3 600 euroon saakka. Ylivoimainen enemmistö Suomen palkansaajista ja eläkeläisistä hyötyisi työtulovähennysmallistamme ja eläkevähennysmallistamme. Samoin etuuksien saajien perusvähennysmuutoksella verotus kevenisi noin 50 euroa vuodessa, jos kuukausitulot jäävät alle 1 800 euron.

Puhemies! Vielä pari sanaa veronkierrosta ja aggressiivisesta verosuunnittelusta, vaikka ne eivät suoraan tuloverolakiin nyt tällä kertaa liitykään, koska niihin liittyvät meidän tärkeimmät lausumamme tässä vastalauseessa. Jos hallitus todellakin haluaa tehdä veronkierrolle ja aggressiiviselle verosuunnittelulle jotakin, niin silloin se voisi tehdä useita toimenpiteitä, esimerkiksi eduskunnalle esityksen, jossa yhteisön kotipaikkalainsäädäntöä selvennettäisiin.

17.14 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Juuri tuo, mihin edustaja Harakka äsken päätti, kuvaa ehkä sitä, että me olemme tosissamme sosiaalidemokraatteina tehneet työtä sen eteen, että meillä olisi esittää konkreettisia, todellisia vaihtoehtoja hallituksen veropolitiikalle, ja kyllä minun mielestäni sellainen tietynlainen oikeudenmukaisuusnäkökulma on myös se, että nimenomaisesti tekisimme kaikkemme, jotta voisimme estää veronkiertoa ja ehkäistä aggressiivista verosuunnittelua ja kaikkea tätä. Minä olen ollut kyllä, puhemies, huolissani siitä, että hallituksen linja tällä hetkellä näyttää olevan hieman toisenlainen, eli meillä on monia esimerkkejä siitä, että kovin on kuitenkin passiivista ollut tämä halu puuttua tosissaan tähän veronkiertoon ja kaiken kaikkiaan erilaiseen verovälttelyyn.

Mutta, puhemies, oikeastaan sen lisäksi, että peräänkuulutamme oikeudenmukaisempaa veropolitiikkaa, haluaisin myös kiinnittää huomiota tässä vaiheessa siihen tärkeään asiaan nimeltä työllisyys, ja nythän on kuitenkin niin, että samaan aikaan niiden tiettyjen esitysten kanssa, joissa hallituksella on suunnattomasti varaa laskea vaikkapa miljoonaperintöjen verotusta tai hallituksella on varaa tehdä apteekkarivähennyksiä tai hallituksella on varaa suurten metsäomistusten haltijoiden verotusta keventää, hallituksen omissa asiantuntija-arvioissa tai niissä arvioissa, joita annetaan esimerkiksi lainsäädännön arviointineuvostossa, ja osin hallituksen omissa esityksissäkin lukee ulos se: nämä eivät lisää merkittävällä tavalla työllisyyttä. Jos eivät ne lisää työllisyyttä tässä tilanteessa, niin miten ihmeessä voi millään tavalla olla perusteltua kuluttaa sitä kapeaa liikkumavaraa taloudessa tämänkaltaiseen politiikkaan, kun jos sen sijaan helpottaisimme pieni- ja keskituloisten palkansaajien ja eläkkeensaajien asemaa ja työttömien asemaa, sillä olisi taas talouteenkin myönteiset merkitykset nimenomaan ostovoiman lisääjänä?

17.17 **Kari Uotila vas:** Arvoisa herra puhemies! Ihan, vaikka edustaja Heinonen ei ole paikalla, palautan mieleen sen periaatteen, jota tosiaan edellistä edellinen hallitus noudatti aloittaessaan sopeutustoimet. Kun valtiontalous ja julkinen talous edellyttivät sopeutustoimia, niin tehtiin todella periaate, että pyritään näistä sopeutustoimista tekemään vain puolet leikkauksilla ja pyritään toinen puoli tekemään oikeudenmukaisilla veronkorotuksilla.

Edustaja Heinonen ja hänen oppi-isänsä ja opetuslapsensa ovat sitä mieltä, että kaikki olisi pitänyt tehdä pelkkinä raakoina leikkauksina, mikä olisi tarkoittanut, että esimerkiksi opetuksesta, sivistyksestä, tutkimuksesta ja monesta muusta kohteesta olisi leikattu miljardeja ja miljardeja enemmän. Olen edelleen sitä mieltä, että se periaate sopeutuksen mitoittamiseksi siinä tilanteessa oli oikea: pyritään saamaan puolet säästöistä leikkauksilla ja puolet keräämään sitten tulonlisäyksillä.

No, nyt on suhdannetilanne se, että talous kasvaa, työllisyys paranee, ja kyllä on todella syytä talouspoliittisesti kyseenalaistaa veroelvytyksen mittava käyttäminen tässä yhteydessä, 1,5 miljardin luokalla. Itse asiassa tämä veroelvytys — kun asiantuntijatkin toteavat, että nämä muun muassa kikyyn liittyvät veronkevennykset heikentävät julkisen talouden rahoitustilannetta ensi vuonna — tarkoittaa sitä, että hallitus ottaa velkaa lisää, jotta se pystyy tarjoamaan näitä mittavia, suurituloisille kohdentuvia verohelpotuksia.

Täällä puhutaan usein todella sydäntä särkevällä äänellä siitä, kuinka velkaantuminen on tosi paha asia ja kuinka se kaatuu lastemme ja lastenlastemme syliin. Ja sitten, jotta pystytään tarjoamaan joillekin mittavia verohelpotuksia, tämä velkaantuminen sallitaan entistäkin suurempana.

Verotuksen periaate on se, että veroa kerätään veronmaksukyvyn mukaan. Vasemmistoliiton sekä budjettivaihtoehto että myös näihin verolakeihin kohdistuvat muutosehdotukset tähtäävät tämän periaatteen toteuttamiseen. Itse asiassa verotuksen progressio, joka toteuttaa tätä, että maksukyvyn mukaan veroja kerätään, on heikentynyt tässä lähihistoriassa todella voimakkaasti, ja jos asetetaan tilanne niin, että mikä on aidosti progressiivista verotusta, niin tasaverotuksen rooli on sellaista 90 prosentin luokkaa. Niin paljon meillä on siirtynyt verotusta enemmän tasaverotuksen, välillisen verotuksen suuntaan. Tähän vasemmistoliitto esittää muutoksia.

Yksi esimerkki, joka on asiantuntijoiden ehdottama, koskee listaamattomien osinkojen saajien kohtuutonta veroetua. Monet asiantuntijat — valtiovarainministeriön omat asiantuntijat tai heidän asettamansa työryhmät — ovat esittäneet, että tähän pitäisi pikaisesti puuttua, mutta mitään ei tunnu tämänkään osalta tapahtuvan. Vasemmistoliitto esittää listaamattomien yritysten osinkojen epäreilun suosimisen lopettamista siten, että verovapaiden osinkojen raja, niin sanottu normaali tuottoraja, lasketaan 8:sta 3:een prosenttiin. Sen lisäksi, mitä tulee tuloveroasteikkoihin, ehdotamme asteikon kiristämistä siten, että suurituloisilta kerätään suhteessa enemmän verotuloja.

Perusvähennyshän on se tapa, jolla pystytään auttamaan kaikista pienituloisimpia, ja sen vähennyksen parantamista hallitusta enemmän myöskin esitämme.

Lisäksi esitämme pari lausumaa tähän liittyen, joilla tähdätään verotuksen rakenteiden korjaamiseen, ja oikeastaan voisin, kun aikaa vielä on, todeta, että lausumat ovat seuraavia: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viivyttelemättä eduskunnan käsiteltäväksi esityksen pääomaverotuksen progression tuntuvaksi korottamiseksi siten, että lopullisena tavoitteena on pääomatulojen verotuksen yhdenmukainen verokohtelu muiden tulojen kanssa." Ja toisena lausumana: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viivyttelemättä eduskunnan käsiteltäväksi uudistuksen, jolla kumotaan tuloverolain 54 d §:ssä määritelty vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen ja pitkäaikaissäästämissopimuksen maksujen verovähennysoikeus." Elikkä meillä on näitä porsaanreikiä edelleenkin, jotka ovat tällä hetkellä murentamassa hyvinvointiyhteiskunnan tarvitsemaa veropohjaa.

17.22 **Tarja Filatov sd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen esitti kritiikkiä sosiaalidemokraattien linjalle, mutta nyt kun hän saisi vastauksia, niin hän poistui salista.

Hän kyseenalaisti sitä, että menosopeutusta tai budjetin tasapainoa on haettu sitä kautta, että puolet on tehty menosopeutuksena ja puolet on tehty veronkorotuksena, silloin kun sosiaalidemokraatit ovat olleet hallituksessa. Yksinkertainen syy tähän on oikeudenmukaisuus ja tulonjakopolitiikka, ei siinä sen kummallisempaa taustaa ole. Jos me teemme pelkällä menosopeutuksella tasapainoa, silloin hyväosaisimmat eivät osallistu näihin taloustalkoisiin. Jos me teemme pelkällä veropolitiikalla ratkaisuja, silloin me ajaudumme tilanteeseen, jossa meidän verotuksemme nousee kestämättömäksi. Sosiaalidemokraatit katsovat verotusta ja sen työllistämisvaikutuksia sieltä sisältä käsin. Siksi me suuntaamme veronkevennykset palkansaajien kohdalla pienituloisimmille.

Heinonen peräsi myös sitä, miksi lapsivähennyksestä tehtiin Antti Rinteen aikana määräaikainen. Tausta lienee se, että Rinne ei halunnut tehdä lapsilisään leikkausta, ja kun hallitukselle kokonaisuudessansa — jossa siis kokoomus oli pääministeripuolueena — ei sopinut se, että tämä leikkaus olisi korjattu, niin siihen etsittiin korvaavaa keinoa, ja korvaavaksi keinoksi tuli lapsivähennys, ja se kohdennettiin nimenomaan pienituloisimpiin sen takia, että se kohdistuu oikeudenmukaisesti tulonjaon näkökulmasta juuri niille, jotka kipeimmin sitä tarvitsevat. Sen vuoksi siitä tuli määräaikainen, että haluttiin nähdä, miten se toimii. No, nyt me tiedämme, että se ei ole paras mahdollinen keino tukea lapsiperheitä, mutta se on parempi keino kuin ei mitään. Ja olisi ollut täysin hallituksen käsissä jatkaa sitä — mitään estettä tuon määräaikaisen lain jatkamiselle ei olisi ollut.

17.24 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Jatkan tästä edustaja Filatovin hyvästä puheenvuorosta.

Täällä on tosiaan tänäänkin keskusteltu paljon tuloverotuksen kevenemisestä, mutta kuten nyt monelta taholta ja edustaja Filatovin suusta äsken on kuultu, joidenkin lapsiperheiden verotus tulee valitettavasti kiristymään ensi vuonna merkittävästi lapsivähennyksen poistuessa. Lapsivähennys on ollut tärkeä, jopa 400 euron arvoinen tuki monelle perheelle, joka kamppailee talousvaikeuksissa, ja kuten on todettu, edes tämä paljon puhuttu, sinänsä hyvä varhaiskasvatusmaksujen alentaminen ei kuitenkaan auta niitä lapsiperheitä, joissa on pelkästään kouluikäisiä lapsia. Tämä on yksi syy sille, miksi me perussuomalaiset olemme esittäneet lapsivähennyksen jatkamista. Se olisi ollut hyvinkin mahdollista, hallituksella olisi ollut tässä kaikki keinot käytettävissä, mutta he eivät ole asiaan esityksessään puuttuneet. Asia on kaiken kaikkiaan tärkeä. Meidän syntyvyytemme on Suomessa nyt hyvin alhaisella tasolla, itse asiassa alhaisimmillaan puoleentoista vuosisataan, ja niinpä keinoja sen ja lapsiperheiden aseman parantamiseksi tulisi kyllä löytää.

Valitettavasti sali on hyvin tyhjä, kun tästä tärkeästä asiasta, ja verotuksesta yleensäkin, keskustellaan. Edustaja Heinonen, joka kritisoi lapsivähennystä, on jo poistunut tosiaan paikalta, mutta arvostamani veroasiantuntija, edustaja Kiviranta, näyttää edelleen olevan puolustamassa hallituspuolueiden edustajana hallituksen esitystä hyvin innokkaasti, ja hyvä niin. Haluaisin tiedustella arvostamaltani edustaja Kivirannalta hänen käsitystään siitä, mikä vaikutus tällä hallituksen tuloveroesityksellä ja siihen liittyvällä lapsiperhevähennyksen poistumisella tulee olemaan lapsiperheiden taloudelliseen asemaan, erityisesti niissä perheissä, joiden lapset ovat jo kouluikäisiä, [Puhemies koputtaa] eivätkä perheet siten hyödy tästä varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta.

17.26 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Oli tosiaan mielenkiintoista kuulla edustaja Filatovin selvitys viime kauden hallitusten sisäisistä keskusteluista ja ehkä pienistä ristiriidoistakin, mutta en pyytänyt sen takia puheenvuoroa.

Edustaja Saviolle voisin todeta, että sanoin jo täällä, että tämä tuloverotuksen esitys on varsin tasapainoinen. Tässä otetaan eri tulotasot huomioon sopivalla tavalla. Tässä tehdään asteikkohelpotukset, kaikilta osin inflaatiotarkistus ja varsinainen veronkevennys. Tässä korotetaan työtulovähennystä. Sitä on muistamani mukaan kaksi kertaa jo Sipilän hallituksen aikana korotettu tätä ennen ja perusvähennystäkin korotetaan toiseen kertaan eli tässä otetaan huomioon varsin hyvin näitä eri tulonsaajaryhmiä ja tulotasoja. Sitä kautta myös lapsiperheet otetaan huomioon näitten varhaiskasvatusmaksujen alennusten lisäksi.

Mutta sitten voisin kertoa, että minulla on tapana kirjoittaa aina tuossa vuodenvaihteessa — jo pitkät ajat, monet vuodet olen kirjoittanut — erääseen talouslehteen vuodenvaihteen muutosten tarkastelu. Viime hallitusten aikana, viime eduskuntakaudella se oli aina synkkää kirjoitettavaa, kun talous ei kasvanut, välillä jopa supistui, työllisyys heikkeni, valtionvelka kasvoi hulvattomasti ja budjetin tasapainosta ei ollut minkäänlaista toivoa näköpiirissä. [Timo Harakan välihuuto] Ymmärrän kyllä opposition epätoivoa, kun nyt tilanne on täysin päinvastainen. Talous kasvaa tänä vuonna ilmeisesti nelisen prosenttia, ensi vuonna 3—4 prosenttia myöskin, ja mikään ei viittaa siihen, ettei tämä kasvu jatkuisi. Työllisyys paranee koko ajan, valtiontalouden tasapaino on näköpiirissä.

17.28 **Timo Harakka sd:** Tästä onkin hyvä jatkaa, arvoisa puhemies. Se on näköpiirissä ja jää seuraavan hallituksen toteutettavaksi. Kyllä kolmen koululaisen isänä minun täytyy erittäin painavasti tässä esittää se huoli, että kun tässäkin hallituksessa ja yhteiskunnassa laajemmin puhutaan lasten tasa-arvoisista mahdollisuuksista ja nuorten asemasta ja kun esimerkiksi itsenäisyyden 100-vuotisrahasto on nimenomaan suunnattu lapsille ja nuorille, kuten oikein on, ja samaan aikaan meillä on hyvistä Pisa-tutkimuksista edelleen se huoli, että esimerkiksi poikien ja tyttöjen väliset oppimiserot ovat suuret, niin kyllä täytyy vain ihmetellä sitä, miksi juuri pienipalkkaisten työssä käyvien koululaisperheitten verotusta on haluttu tässä kiristää luopumalla lapsivähennyksestä, kun kaikki tietävät, että harrastaminen maksaa. Ennen kaikkea tämä koskettaa teini-ikäisten vähävaraisia vanhempia. Siinä kohtaa, kun osalla lapsista on varaa harrastaa ja toisilla ei, kaikki tietävät, että syrjäytyminen on tosiasia. Tämä on vakava asia, ja nyt olisi ollut mukavaa, jos juhlapuheiden sijaan myöskin itse tässä budjetissa ja tuloveroasteikossa olisi huomioitu se, että huolehditaan pienipalkkaisista koululaisten vanhemmista.

Lisäksi haluaisin sanoa vielä pari sanaa yleisestä talouspolitiikasta ja tulen sitä varten vielä puhujapönttöön. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Toinen osa tätä puheenvuoroa oikeastaan on erittäin isolla pensselillä maalaamista. Tämä ajatus herää, kun kuuntelee ennen kaikkea nykyisten hallituspuolueiden näkemystä siitä, mikä on ollut suhdannetilanne, mikä on taloustilanne, mikä on verotuksen rooli yhteiskuntien menestyksessä. Kun aika usein täällä salissa väitetään niin, että edellisen hallituskauden vaikeudet johtuivat siitä, että verotettiin liikaa, niin usein tulee aika epätoivoinen olo: eivätkö nämä edustajat ole kuulleet koko Eurooppaa koetelleesta lamasta, joka nyt vasta kymmenen vuoden jälkeen on pikkuhiljaa hellittänyt? Eurooppa on kasvussa, ja Suomi on viimeisten joukossa päässyt siihen mukaan. Eli miten tämä logiikka oikein menee? Usein kuuntelen tätä puhetta, että verottamalla taikka itse asiassa suomalaisten kansallisten hallitusten toimin on onnistuttu saamaan Suomi huonoon jamaan, kun koko Euroopalla

on mennyt huonosti ja Suomella erityisen vientiriippuvaisena maana on mennyt vielä huonommin kuin millään muulla maalla. Mikä se logiikka on? Onko se niin, että aurinko nousee, kun kukko kiekuu, vai kenties toisinpäin?

Erityisen murheellista kuultavaa tämä on, kun ajattelee sitä, mitä nämä oikeistopuolueet ovat vallassa ollessaan Euroopassa saaneet aikaan tämän taantuman aikana: syventäneet sitä. Ja millä tavoin syventäneet sitä? Sillä tavoin, että niillä ei ollut minkäänlaista käsitystä suhdannepolitiikasta — siitä, että laman aikaan elvytetään ja nousukauden aikaan kiristetään. Hyvin yksinkertainen keynesiläinen perussääntö. Mutta ollessaan vallassa oikeistopuolueet Euroopassa syvensivät sitä lamaa, joka pankkikriisistä joka tapauksessa aiheutui, ja saivat aikaan sen, että valtioilla oli puolipakko ottaa lisää velkaa. Silloin, kun taantumassa kiristetään, joudutaan tilanteeseen, jossa julkisen sektorin rajut leikkaukset johtavat työttömyyden lisääntymiseen, työttömyysmenojen ja sosiaalimenojen rajuun lisääntymiseen ja sosiaaliseen katastrofiin eräissä Euroopan maissa.

Nyt me olemme päinvastaisessa tilanteessa, kun nämä samat nerot tässä alkavassa nousukaudessa sitten jakavat veroelvytystä, jota edustaja Uotila tässä aivan aiheellisesti arvosteli. Eli nyt on vihoviimeinen hetki jakaa yrityksille veroetuja ja verokarkkeja. Nyt on vihoviimeinen hetki vain löysentää taloutta ja syventää sitä kestävyysvajetta, joka joka tapauksessa on Suomen ongelma. Sanon nyt varmaankin kolmannen kerran tänään, että rakenteellinen alijäämä, josta siis suhdannevaikutukset on putsattu pois, uhkaa olla 2 miljardia euroa suurempi vuonna 19 kuin mitä hallitus itse on luvannut. Tämä tarkoittaa sitä, että te onnistutte toimimaan niin, että samaan aikaan eriarvoisuus lisääntyy ja kestävyysvaje syvenee. Tämä on vastuutonta vallankäyttöä, ja sen takia ihmettelen syvästi sitä, että vastaaville puolueille Euroopassa kukaan tahtoo antaa valtaa. Mutta ilmeisesti meillä järkevän talouspolitiikan ja vastuullisen veropolitiikan kannattajilla on vielä aika paljon käännytystyötä tehtävänä kansan parissa.

17.33 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Toisin kuin edustaja Kiviranta täällä epäili, emmehän me siitä epätoivoa lainkaan tunne, että nyt talous kasvaa. Päinvastoin me toteamme äskeiseenkin puheenvuoroon vedoten, että jo oli aikakin. Jotenkin minusta vain tuntuu siltä — se oli aika kuvaava tämä kielikuva, minkä edustaja Harakka toi — että ilmeisesti on niin todellakin, että nyt tämä hallitus luulee, että silloin se aurinko nousee, kun kukko kiekuu. Näinpäin ilmeisesti tuo luulo on, mutta päinvastoin tässähän ovat juuri ongelmana olleet nämä tietynlaiset suhdannetilanteeseen sopimattomat arvovalinnat ja talouspoliittiset valinnat koko tämän hallituskauden. Ja pelkään, puhemies, että sen hedelmiä myös seuraava hallitus, koostuu se miten vain, joutuu eräällä tavalla sitten paikkaamaan, koska nyt tehdään monia virheitä, syödään todella paljon veropohjaa ja lisätään eriarvoisuutta, ja me kaikki tiedämme, kuinka vaikea näitä asioita on joskus paikata.

Haluaisin kuitenkin tähän loppuun todeta, puhemies, että kyllä minä arvostan sitä, että edustaja Kiviranta on täällä paikalla, koska hän näyttää nyt olevan ainoa hallituspuolueen edustaja. [Kari Uotila: Ei ainoa! — Timo Harakka: Ei ainoa!] Ihan oikeasti nyt kun olisi mahdollisuus käydä sitä debattia, tietenkään tässä nyt sitten sitä ei käydä. Odottakaahan vain, arvoisat hallituspuolueet, kun tulee seuraava kyselytunti tai joku, niin jos siellä jälleen kerran joku sanoo, että kun SDP niin rakastaa velanottoa tai muuta, eli antaa väärää todistusta lähimmäisistä, niin kyllä minä sitten vetoan siihen, että voisi olla täällä kuulemassa tätä keskustelua ja ihan oikeasti tutustua vaihtoehtoihin ja käydä debattia ja puolustella. Mutta ilmeisesti tässä on, puhemies, se hyvä lopputulos ja johtopäätös tehtävä, että ilmei-

sesti nämä meidän vaihtoehtomme ovat niin hyviä, että juurikaan kukaan hallituspuolueiden edustaja ei näe tarpeelliseksi täällä olla niitä puolustelemassa ja kiistämässä. Että ilmeisesti tämä myös osoittaa osaltaan sitä, [Puhemies koputtaa] että työmme on otettu sen verran vakavasti, ettei haluta nyt tässä lähteä riitelemään.

17.36 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Pyysin tämän puheenvuoron ainoastaan todetakseni pöytäkirjoihin, että meillä on täällä myös toinen hallituspuolue keskustan edustaja, edustaja Pylväs, edustaja Kivirannan seurana. Edustaja Kivirannalle kuitenkin monet kiitokset siitä, että hän on ahkerasti ja urheasti täällä usein opposition seurana, kun näistä asioista puhutaan.

Sen sijaan on kyllä pakko ihmetellä, että valtiovarainministeripuolue kokoomus yleensä loistaa, niin kuin nytkin, täysin poissaolollaan näissä keskusteluissa. Ja jos vielä laskettaisiin pois edustajat Zyskowicz ja Heinonen, silloin voitaisiin sanoa, että osallistumisprosentti on kutakuinkin nolla.

Ja vielä on pakko todeta tästä merkillisestä hallituspuolueesta — jota on vaikea nyt sitten... no sovitaan nyt, että se on sellainen pikkuruinen takiainen nykyhallituksen takinliepeessä — näistä sinisistä, jotka ylistävät tätä hallituksen politiikkaa aina ja kaikkialla ainoana mahdollisena ja suurena ja viisaana, että kyllä heitä täällä salissa näkyy todella vähän puolustamassa omaa ja hallituksen linjaa. Että tässä mielessä on kyllä murheella todettava se, että samat henkilöt, jotka tuolla ennen vaaleja vaaliteltoilla kiihottivat kansaa oikein urakalla, ovat täällä eduskunnan salissa, täällä varsinaisella työmaallaan varsin näkymättömiä ja oikeastaan näyttävät melko haluttomilta osallistumaan mihinkään keskusteluihin.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.